

Protection First

Checklist om mogelijke slachtoffers
van kinderhandel te identificeren

RISICO TAXATIE MATRIX VOOR KINDEREN DIE MOGELIJK SLACHTOFFERS ZIJN VAN KINDERHANDEL

De Risico Taxatie Matrix (hierna: de Matrix) is een korte checklist op basis waarvan beroepskrachten (mogelijke) slachtoffers van kinderhandel kunnen identificeren. De Matrix kan door de beroepskracht worden ingezet in een specifieke casus als hulpmiddel bij:

- 1.** het beoordelen van de vraag of het kind waarmee hij of zij in aanraking is gekomen (mogelijk) slachtoffer is van kinderhandel en of - uitbuiting;
- 2.** het maken van een eerste inschatting van het risico op kinderhandel en of - uitbuiting in de nabije toekomst.

Ad. 1: Bij het onderkennen van een vermoeden van kinderhandel en of - uitbuiting vorm je een beeld van de *huidige situatie* van de jeugdige. Het gaat om de vraag: wat is er op dit moment aan de hand? Is de jeugdige op dit moment veilig of zijn er signalen die wijzen op kinderhandel en of - uitbuiting?

Ad. 2: De Matrix kan helpen bij het inschatten van de risico's voor de jeugdige in de *toekomst*. Daarbij staat de vraag centraal: wat zou er kunnen gebeuren? Op grond van kenmerken van de huidige situatie probeer je toekomstig of dreigend slachtofferschap zo goed mogelijk in te schatten.

Een goede risicotaxatie¹ is alleen mogelijk als de huidige situatie goed in beeld is gebracht.

¹ Kinderhandel is een ernstige vorm van kindermishandeling en de Matrix dient dan ook te worden gebruikt in samenhang met het Licht Instrument Risicotaxatie Kindveiligheid (LIRIK).

INVULLEN VAN DE RISICO TAXATIE MATRIX

Om een goede inschatting te maken of u als beroepskracht in een concreet geval mogelijk te maken hebt met een slachtoffer van kinderhandel en of - uitbuiting is het van belang om na te gaan of er risicofactoren aanwezig zijn. Dit kan door middel van de 'indicatoren voor signalering van een minderjarig slachtoffer van mensenhandel' die u vanaf pagina 4 aantreft. U doorloopt de hele matrix en kruist voor elke risicofactor een van de volgende antwoordmogelijkheden aan:

- 'Ja': de risicofactor is aanwezig of het vermoeden bestaat dat deze aanwezig is;
- 'Nee': uit de beschikbare informatie blijkt duidelijk dat de risicofactor niet aanwezig is;
- 'Onbekend': er is geen of te weinig informatie bekend om een oordeel te vormen.

Als beroepskracht beschikt u niet altijd over uitgebreide, feitelijke informatie. Ook als u over weinig informatie beschikt is het mogelijk om een risicofactor te signaleren. Hiervoor moet de hele matrix worden doorlopen en de incidenten en of omstandigheden aangevinkt die het best overeenkomen met de informatie die op dat moment beschikbaar is.

WAARDERING VAN DE RISICOFACTOREN

Wanneer er een combinatie van indicatoren onder '1. Activiteit' en '2. Oogmerk uitbuiting' wordt aangevinkt is dit voldoende voor een redelijk vermoeden van kinderhandel en of -uitbuiting. Ongeacht of het kind is verhandeld of niet, een **oranje gearceerde** indicator is op zichzelf voldoende om in te grijpen en het kind direct door te verwijzen naar de Raad voor de Kinderbescherming of de politie.

U dient rekening te houden met het feit dat nog onbekende informatie de risico's voor een kind aanzienlijk kan verhogen. Zeker in een aanmeldingsfase kan de beschikbare informatie summier en of weinig feitelijk zijn, maar ook dan dient u zich voor zover mogelijk een beeld te vormen over wat er aan de hand is en wat de risico's voor de jeugdige zijn. Aan de hand van de aandachtspunten uit de Matrix kan wel duidelijk worden dat op bepaalde punten nog informatie ontbreekt die wellicht nog verzameld moet worden.

DOORVERWIJZING

Wat te doen bij een vermoeden dat er sprake is van kinderuitleiding? Voor overleg en doorverwijzing kunt u contact opnemen met de volgende aandachtfunctionarissen:

Regio Eindhoven

Hugo van Meeuwen (van de locatie Rotterdam)
06-83168204 (of via het algemene nummer van kantoor Rotterdam 010-2381900
of via het algemene nummer van het Centraal Bureau te Utrecht 088-0901000) /
Hugo.van.Meeuwen@legerdesheils.nl

Regio Utrecht en Flevoland

Lina Jeuring (van de locatie Lelystad/Utrecht)
06-83168043 (of via het algemene nummer van kantoor Lelystad 0320-295300) /
l.jeuring@legerdesheils.nl

Regio Amsterdam

Annemiek Wendel (van de locatie Alkmaar) 072-5200677 / a.wendel@legerdesheils.nl

Voor overleg met **Defence for Children – ECPAT Nederland** kunt u contact opnemen met onze Helpdesk. mail: info@defenceforchildren.nl (t.a.v. helpdesk uitbuiting) of telefoon: 071-5160980 (tijdens kantoor tijden)

Slachtoffer geïdentificeerd?

Wanneer u denkt dat er sprake is van kinderuitleiding dient u dit (vooralsnog digitaal) te melden bij Comensha, zie www.mensenhandel.nl

INDICATOREN VOOR SIGNALERING VAN EEN MINDERJARIG SLACHTOFFER VAN MENSENHANDEL

1. Activiteiten onder controle van mensenhandelaar of uitbouter		J	N	O
1a	Een andere persoon dan de familie heeft de reis betaald en of het visum geregeld			
1b	De minderjarige is illegaal in het land (gereisd)			
1c	De minderjarige is zonder paspoort of andere identiteitsdocumenten			
1d	Een derde is in het bezit van de identiteitsdocumenten van de minderjarige			
1e	De minderjarige heeft vals/vervalst/look-a-like identiteitsdocument			
2a	De minderjarige maakt deel uit van groep minderjarigen van dezelfde nationaliteit etniciteit die reist met volwassene(n)			
2b	De minderjarige reist of leeft in een groep waarmee hij of zij werkt en of strafbare activiteiten pleegt			
3a	De begeleidende of interveniërende volwassene zegt familie te zijn doch kan dit niet aantonen			
3b	De begeleidende of interveniërende volwassene in bezit van tijdelijke/informele volmacht van ouder(s)			
3c	Er is geen ouderlijke zorg en of (feitelijk) ouderlijk gezag/voogdij			
3d	De minderjarige is getrouwd (kind huwelijk)			
4a	De begeleidende of interveniërende volwassene spreekt andere taal dan de minderjarige			
4b	De minderjarige spreekt geen Nederlands ondanks duur verblijf			
5a	De minderjarige is zonder (eigen of vaste) woon- en verblijfplaats			
5b	De minderjarige leeft onder ongepaste omstandigheden, onvoldoende voedsel in huis			
5c	De minderjarige kent zijn of haar werk/woonadres niet			
5d	De minderjarige werkt steeds op andere locaties			
5e	De minderjarige slaapt op zijn of haar werkplek			

J = Ja of vermoedelijk

N = Nee

O = Onbekend

1. Activiteiten onder controle van mensenhandelaar of uitbuijer		J	N	O
5f	De minderjarige wordt beperkt in zijn of haar bewegingsvrijheid (opgesloten, begeleid naar buiten, gaat niet naar school)			
5g	De minderjarige heeft geen toegang tot onderwijs of gezondheidszorg			
6a	De minderjarige ontvangt onbekende of ongeïdentificeerde telefoongesprekken in de opvang			
6b	De minderjarige is vermist uit jeugdzorginstelling			
7a	De verklaring van minderjarige vertoont overeenkomsten met (ingestudeerde) verklaringen van anderen			
7b	Minderjarige wordt bijgestaan door 'dure' advocaat			

2. Indicaties van (mogelijke) uitbuiting		J	N	O
8a	De minderjarige is aangetroffen in prostitutie, criminaliteit, arbeid, bedelarij of dienstverlening			
8b	De minderjarige verklaart te zijn uitgebuit in prostitutie, criminaliteit, arbeid, bedelarij, dienstverlening			
9	De minderjarige wordt tijdens het werk misbruikt of met geweld bedreigd			
10a	De minderjarige moet een minimumbedrag per dag verdienen			
10b	De minderjarige moet een buitengewoon hoge schuld aflossen door verdiensten af te dragen			
10c	De inkomsten worden aan een andere persoon overhandigd			
11a	Een derde controleert (straat) activiteiten van minderjarige			
11b	Een derde grijpt in als minderjarige door hulpverlener wordt aangesproken			
11c	Kennelijke betrokkenheid van volwassene(n) bij minderjarige actief in prostitutie of in de criminaliteit zoals drugs- en wapenhandel, winkeldiefstal, hennepkwekerij, zakkenrollen, inbraak			
13a	Familieleden van de minderjarige verkeren in armoedige omstandigheden en zijn afhankelijk van de inkomsten van de minderjarige			

J = Ja of vermoedelijk

N = Nee

O = Onbekend

2. Indicaties van (mogelijke) uitbuiting		J	N	O
13b	Familieleden in het land van herkomst worden gechanteerd of bedreigd			

Indicaties van geweld, misbruik en verwaarlozing		J	N	O
14a	Lichamelijke kenmerken van fysiek geweld: Littekens, letsel, waaronder brandmerken van sigaretten, tatoeages, (oude) botbreuken			
14b	Lichamelijke kenmerken seksueel geweld: seksueel overdraagbare aandoeningen en HIV/aids, ontstekingen aan genitalia, zwangerschap, complicaties t.g.v. zwangerschap/ abortus, borstvergroting, blauwe plekken, schrammen, wonden (ook op genitalia)			
14c	Kenmerken van verwaarlozing en ontbering zoals ongepaste kleding voor weersomstandigheden, ondervoeding, groeiachterstand, parasitaire huidaandoeningen, onbehandelde verwondingen en ziekten			

Overige mogelijke indicatoren		J	N	O

J = Ja of vermoedelijk

N = Nee

O = Onbekend

© Juli 2015. Defence for Children – ECPAT Nederland

Deze Risico Indicatoren Matrix, waar de checklist om mogelijke slachtoffers van kinderhandel te identificeren onderdeel van uitmaakt is ontwikkeld door Defence for Children – ECPAT binnen het project Protection First, een project gericht op de bescherming van minderjarigen tegen uitbuiting. Dit doen we door middel van onderzoek, bewustwording en de ontwikkeling van identificatie tools. Protection First is een samenwerkingsverband met Save the Children Roemenië en Italië. Dit project wordt gefinancierd door de Europese Commissie.

Defence for Children – ECPAT Nederland

Hooglandse Kerkgracht 17-G
2312 HS Leiden

T + 31 (0)71 516 09 80
www.defenceforchildren.nl/ecpat

De jongere op de foto is een model.

With the financial support of the
Prevention of and Fight against Crime Programme
European Commission - Directorate-General Home Affairs